

PÄIVÄKOTI SAKARAN ESTEETTÖMYYSKARTOITUS

niina kilpelä, arkkitehti
16.6.2008 / kynns ry

PÄIVÄKOTI SAKARAN ESTEETTÖMYYSKARTOITUS

Tämä esteettömyyskartoitus on tehty Helsinki kaikille –projektin Hallintokunnat ja esteettömyyden tarve –hankkeen yhteydessä. Konsulttina on toiminut Kynnys ry. Kartoituksen tavoitteena oli selvittää, mitä esteettömyysvaatimuksia päiväkotia Sakaran eri tiloihin liittyy. Esteettömyyden kehittämisen lähtökohtina ovat toiminta tiloissa sekä tiloja käyttävät ihmiset (henkilökunta, lapset ja vierailijat: eri käyttäjäryhmien tarpeet ympäristön saavutettavuuden ja toimivuuden kannalta). Liikkumis- ja toimimisesteisillä ihmisillä tarkoitetaan tässä yhteydessä vammaisten ihmisten lisäksi myös ikääntyneitä ja tilapäisesti toimimisesteisiä henkilöitä. Varsinaisia mitoitus- ja suunnitteluohjeita annetaan hankkeen yhteydessä tehtävässä oppaassa, joka toimii ohjeena päiväkoteja suunniteltaessa ja korjattaessa.

16.6.2008 tehdyssä esteettömyyskartoituksessa olivat mukana:

Anni Juutilainen, Helsinki kaikille -projekti
Niina Kilpelä, Kynnys ry
Jukka Laakso, Vanhustyön keskusliitto
Anna Ruskovaara, Invalidiliitto ry
Leena Sucksdorff, päiväkotia Sakara
Pirjo Tujula, Helsinki kaikille -projekti
Jenni-Juulia Wallinheimo, Kynnys ry

Helsingissä 16.9.2008

Niina Kilpelä, Kynnys ry
Jenni-Juulia Wallinheimo-Heimonen, Kynnys ry

Päiväkodin pysäköintialueella ei ole liikkumisesteisille varattuja autopaikkoja.

Piha-alueen valaistus on riittämätön.

Päiväkodin piha-alue on aidattu.

PÄIVÄKOTI SAKARA

SAAPUMINEN KOHTEESEEN

Päiväkoti Sakara sijaitsee Kontulankaaren ja Sakaran kulmassa. Lähimmät bussipysäkit sijaitsevat Kontulankaarella ja palvelulinjan pysäkki Sakaralla. Reitti pysäkiltä päiväkodille on esteetön. Ympäristön kadut ja kevyenliikenteenväylät on asfaltoitu. Kohteeseen ei ole opasteita ja päiväkodin sijainnista kertova opaste tulisikin lisätä Kontulankaaren puolelle.

Saattoliikenne voi pysähtyä päiväkodin pysäköintialueelle tai kadun varteen. Päiväkodin pysäköintialueella on vain muutama autopaikka, mutta pysäköinti on mahdollista kadun varrella ja Kontulankaaren toiselle puolelle sijoittuvalla pysäköintialueella. Liikkumisesteisille varattuja autopaikkoja ei päiväkodin yhteydessä tällä hetkellä ole. Liikkumisesteisten autopaikan sijoittamisen mahdollisuus päiväkodin pihalle tulee selvittää.

PIHA-ALUE

Päiväkodin pihan siivousta ja talvikunnossapitoa ei pidetty riittävänä. Kontulankaaren liikenteen melu kuuluu häiritsevän voimakkaana pienempien lasten pihalle.

Takapihalla leluvaraston sijainti on epäkäytännöllinen suhteessa toimintoihin. Varastolta on työlästä kuljettaa leluja leikkipaikoille kuten etupihan hiekkalaatikolle. Varistorakennuksen taakse jäänyttä pihanosaa pidetään myös turvattomana, koska sen valvominen on hankalaa ja lasten on mahdollista käyttää nurkkausta esimerkiksi aidan yli karkaamiseen. Varistorakennuksen takana oleva tila tulee aidata 1200 mm korkealla aidalla, jotta lapset eivät pääse varistorakennuksen taakse.

Aitaus

Päiväkodin piha on aidattu. Paikoitellen aitoja on kaksi: metalliaita ja puuaita. Pienten lasten puolelle johtavan portin lukitusmekanismi on korkealla karkaamisten estämiseksi. Portin avaaminen saattaa olla hankalaa liikku- ja toimimisesteisille henkilöille. Isompien lasten puolella portissa on erilliset kulkuportit jalankululle ja huoltoliikenteelle.

Pienten ja isompien lasten leikkialueita erottava aita oli varsin matala ja mahdollistaa karkailun puolelta toiselle. Aidassa on myös aukkoja, josta lapsi mahtuu ryömimään läpi. Henkilökunta on toivonut piha-alueen (pienempien ja isompien lasten alueet) rajaamista aidalla. Pihaa ympäröivän aidan tulee olla 1200 mm korkea.

Valaistus

Pihalla on muutamia pylväsväläisimä ja rakennuksen seiniin on kiinnitetty väläisimä. Niistä huolimatta pihan valaistusta pidetään syksyllä ja talvella riittämättömänä. Väläisimet joutuvat usein myös ilkvallan kohteeksi. Valaistusta tulee lisätä niin, ettei aidan sisäpuolelle jää pimeitä katvealueita.

Kivetty kulkuväylä päättyy yllättäen viheralueeseen ja aitaan.

Turva-alusta oli toteutettu erillisistä laatoista, joiden käpristyneet nurkat aiheuttavat kompastumisvaaran.

Pihalla olevien kiinteiden pöytä-penkki yhdistelmien ääreen on hankala päästä pyörätuolilla kulkuväylän pehmeän pinnan vuoksi. Pöydän päädyn jalkarakenteet estävät pääsyn pöydän ääreen pyörätuolilla.

Hiekkalaatikoiden reunat eivät erotu kontrastina ympäristöstä.

Kulkuväylät

Piha-alueen kulkuväylien pintamateriaalina on betonikiveystä, asfalttia ja soraa. Kiveykselle kulkeutunut hiekka tekee pinnasta ”liukkaan” esim. kynnärsauvojen käyttäjälle. Kulkuväylien pysyminen esteettöminä edellyttää kunnossapidon tehostamista. Kulkuväylien ulkopuolella pihalla oli pääosin turvahiekkaa, matalin puisin aidoin ympäröityjä nurmialueita, sekä luonnonkalliota.

Isompien lasten puolella kivetty kulkuväylä päättyy yllättäen viheralueeseen ja aitaan. Pyörätelineet on sijoitettu isompien lasten puolella kulkuväylän reunaan.

Kalusteet ja varusteet

Pihalla olevien kiinteiden pöytä-penkki yhdistelmien ääreen on hankala päästä pyörätuolilla kulkuväylän pehmeän pinnan vuoksi. Pöydän päädyn jalkarakenteet estävät pääsyn pöydän ääreen pyörätuolilla.

Kalustevalinnoissa tulee ottaa huomioon erilaiset käyttäjät. Pidennetty pöytälevy mahdollistaa pöydän käytön pyörätuolissa istuen. Siirreltävät penkit tai tuolit ovat kiinteitä parempia ja istuimet tulee mitoittaa lasten tarpeisiin (esim. 30cm). Istuinryhmien löytämistä helpottaa, jos ne on sijoitettu paikkaan, jossa ne erottuvat kontrastiltaan hyvin alustastaan.

Kallion läheisyyteen sijoitettuna kiinteät kalusteet aiheuttavat talvella myös törmäysvaaran mäenlaskutilanteessa ja ne tulee siirtää. Pihan roska-astiat ovat lapsia ajatellen varsin korkealla. Roska-astiat tulee asentaa niin, että suuaukko on 900 mm:n korkeudella.

Pihan leikkivälineet

Päiväkodin pihan leikkivälineissä ei ole otettu huomioon esteetöntä käyttöä. Leikkivälineiden valinnassa tulee ottaa huomioon niiden soveltuvuus liikkumis- ja toimimisesteisille lapsille. Suosituimpien leikkivälineiden kuten keinujen, hiekkalaatikon, liukumäen ja leikkikatoksen tulee olla kaikkien ulottuvilla. Myös kiipeilytelineissä voidaan ottaa esteettömyys huomioon esimerkiksi asentamalla kiipeilyseinä vinoon, jolloin sitä voi edetä myös sivusuunnassa.

Isompien lasten puolella keinujen alla on ns. turva-alusta. Pienempien lasten puolella keinujen turva-alusta oli toteutettu erillisistä laatoista, joiden käpristyneet nurkat aiheuttavat kompastumisvaaran. Valettu turva-alusta on turvahiekkaa esteettömämpi ratkaisu, koska se mahdollistaa pääsyn leikkivälineille myös pyörällisillä apuvälineillä. Turva-alustat tulee pitää puhtaana hiekasta.

Keinujen ketjujen suojaus on puutteellinen. Keinujen suuret rengasistuimet eivät sovellu pienimmille lapsille putoamisvaaran vuoksi. Pienimpien lasten keinuista ainakin toinen tulee vaihtaa pienille lapsille tarkoitettuun malliin, josta lapsi ei pääse putoamaan. Tätä ei tule asentaa samaan runkoon rengaskeinun kanssa.

Hiekkalaatikoiden reunat eivät erotu kontrastina ympäristöstä. Hiekkalaatikossa tulee olla myös pöytä, jonka ääressä hiekkaleikkejä voi leikkiä istuen tai yksi hiekkalaatikon reunoista voidaan korottaa (korkeus 400 mm), jolloin lapsi pääsee siirtymään pyörätuolista laatikon reunalle.

Portaiden päässä oleva liukumäki soveltuu huonosti liikkumisesteisille lapsille. Mäki myös loppuu liian aikaisin, jotta vauhdin saisi pysähtymään ennen putoamista. Liukumäen asennusta tulee korjata niin, että liu'un loppuosa asennetaan maantasoon. Mikäli liukumäet sijoitetaan maaston muotojen mukaan niin, että mäen päälle pääsee luiskaa pitkin, ne ovat saavutettavissa myös pyörällisillä apuvälineillä.

Pihakallio mahdollistaa erilaiset leikit ja tarjoaa talvisin pulkkamäkipaikan.

Päiväkotiin ei ole esteetöntä sisäänkäyntiä. Kaikilla sisäänkäynneillä on muutaman askelman tasoero.

Pihan kasvillisuus on paikoitellen levinnyt kulkuväylille.

Pihakallio mahdollistaa erilaiset leikit ja tarjoaa talvisin pulkkamäkipaikan. Kallioon on kuitenkin jätetty louhinnan yhteydessä teräviä kulmia, joita tulee pyöristää piharemontissa. Kalliolla kulkeva suoja-aita tulee vaihtaa malliin, joka estää kiipeilyn sen päällä. EU-standardit edellyttävät turva-aitaa aina, kun putoamisvaara on yli 600 mm.

Leikkikatokset ovat valvonnan ja turvallisuuden vuoksi suositeltavampia kuin leikkimökit. Lisäksi ne ovat tilavampia ja myös pyörätuolia käyttävä lapsi mahtuu liikkumaan niissä.

Kasvillisuus

Pihan kasvillisuus on paikoitellen levinnyt kulkuväylille. Piikikkäät kasvit ja ruusuissa viihtyvät hyönteiset aiheuttavat vaaratilanteita. Viheralueita ja puita reunustavia lauta-aitoja pidettiin tarpeettomina ja ne aiheuttavat kompastumisvaaran näkövammaisille. Matalat lauta-aidat vaikeuttavat myös pihan ylläpitoa, joten ne tulee poistaa. Piikikkäät pensaat tulee vaihtaa turvallisempiin piharemontin yhteydessä.

SISÄÄNKÄYNNIT

Päiväkotiin ei ole esteetöntä sisäänkäyntiä. Kaikkien sisäänkäyntien esteettömyys helpottaa päiväkodin arkea ja erityisesti lastenvaunujen ja –rattaiden kanssa kulkemista. Sisäänkäyntien esteettömyyden suunnittelu on ensimmäinen askel esteettömän ketjun muodostamisessa päiväkodin toimintaa ajatellen.

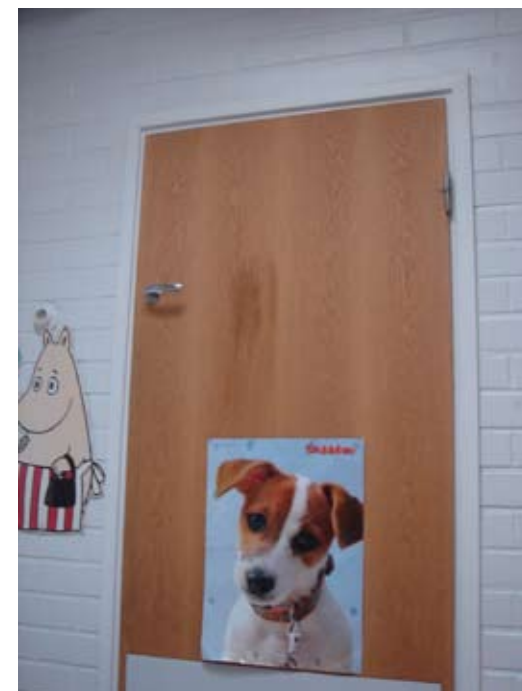
Sisäänkäyntien hahmottamista hankaloittaa niiden sijoittelu syvennykseen, jolloin niitä ei heti havaitse rakennuksen seinää pitkin kulkevalta reitiltä. Henkilökunnan / huoltapuolen sisäänkäynneistä yksi on kattamaton. Sisäänkäynnin opasteita ei hahmota riittävän kaukaa. Sisäänkäyntien hahmottamista voidaan helpottaa valaistuksella ja opasteilla.

Kaikilla sisäänkäynneillä on muutaman askelman tasoero. Askelmien reunat eivät erotu kontrasteina eikä portaissa ole käsijohteita. Talvella ongelmana on portaiden jäätyminen. Valaistus sisäänkäynneillä on riittämätön.

Pienten lasten puolen sisäänkäynnillä oven edustan tasanne on erittäin pieni ja ovesa on 60 mm kynnyksellä. Oven avautumisalueen lisäksi tilaa on niukasti esim. lastenvaunuille tai pyörätuolille. Tuulikaapit ovat ahtaat pienten lasten sisäänkäynnillä ja henkilökunnan sisäänkäynnillä. Muissa tuulikaapeissa on enemmän liikkumatilaa myös apuvälineiden käyttöä ajatellen.

Vaunujen varastointi on järjestetty sisätiloihin, mikä suojaa niitä kosteudelta ja varkauksilta. Vaunujen tuomista tilaan vaikeuttaa kuitenkin merkittävästi sisäänkäynnin tasoero ja ahdas mitoitus.

Oven sulkijat tekevät niistä raskaat avata. Sulkijoiden säätämällä kevyemmiksi voidaan helpottaa tilannetta. Ovikellojen painikkeet on sijoitettu liian korkealle lapsia, lyhytkasvuisia henkilöitä ja pyörätuolinkäyttäjiä ajatellen. Ulko-ovien lukot ja avaimet ovat kuluneita ja jäykkiä eivätkä aina toimi.

Eteistilat koetaan ahtaiksi erityisesti kurapesutilojen osalta (tuulikaapeissa).

Vaatekoukut ja päähinehyllyt ovat korkealla lapsia ajatellen. Naulakoiden eteen on sijoitettu kenkätelineitä ja penkki hankaloittavat ulottumista esim. pyörätuolista käsin.

Osa ovenkahvoista on asennettu korkealle estämään lasten pääsyä tilaan.

Lattian raidoitus ei toimi ohjaavana elementtinä.

ETEISTILAT

Eteistilat koetaan ahtaiksi erityisesti kurapesutilojen osalta (tuulikaapeissa). Kura leviää helposti ns. tuulikaapista eteiseen. Kuravaatteiden säilyttämiseen tarvitaan erillinen tila, jossa ne voivat kuivua rauhassa. (Henkilökunta toivoo kuivauskaappien sijaan mahdollisuutta vapaassa tilassa kuivattamiseen). Kengille tarvitaan lämmitetyt saappaidenkuivaustelineet sekä lisää hyllyjä eteiseen. Säilytystilojen suunnittelussa tulee ottaa huomioon niiden esteetön käyttö.

Päiväkodin tiloissa on erilaisia naulakkoratkaisuja. Vaatekoukut ja päähinehyllyt ovat korkealla lapsia ajatellen. Naulakoiden eteen on sijoitettu kenkätelineitä ja penkki pukemisen helpottamiseksi. Penkki kuitenkin hankaloittaa ulottumista esim. pyörätuolista käsin. Tilojen käyttöä vaikeuttavat myös avautuvat ovet. Ovien avautumissuunnan muuttamisen mahdollisuus toiminnan helpottamiseksi tulee selvittää muutostöiden yhteydessä.

Lasten henkilökohtaisia naulakoita on toivottu vaihdettavaksi umpiseinäisiin kaappeihin hygienian ja vaihtovaatteiden tilantarpeen vuoksi.

KÄYTÄVÄT

Käytävätilat ovat paikoitellen kapeita apuvälineiden käyttöä ajatellen. Käytävälle avautuvat ovet kaventavat entisestään kulkuväylää ja aiheuttavat törmäysvaaran. Umpiovet estävät näkemästä esim. leikkivät lapset heti oven takana. Kopiokoneen sijoittelu käytävälle kaventaa vapaata kulkuväylää (vapaa leveys vain 760 mm). Ovissa on matalia kynnyksiä, jotka haittaavat esimerkiksi ruokakärryjen liikuttelua. Mahdollisuus kynnysten poistoon tulee selvittää muutostöiden yhteydessä.

Osa ovenkahvoista on asennettu korkealle estämään lasten pääsyä tilaan. Sijoittelu tekee oven avaamisen mahdottomaksi pyörätuolissa istuen. Saman ongelman aiheuttaa valokatkaisijoiden sijoittelu korkealle, lasten ulottumattomiin. Lähes kaikkiin oviin on asennettu sormisuojat.

Lattiapinta ei tuntunut kartoitustilanteessa erityisen liukkaalta. Lattian yleisväritys on vaalea. Paikoitellen lattiassa on vihertäviä raitoja, jotka eivät kuitenkaan toimi ohjaavana elementtinä.

Peruskorjauksen yhteydessä tulee ottaa huomioon kontrastit tilan hahmottamisen helpottamiseksi. (Esimerkiksi lattian erottuminen seinästä kontrastina ja oven erottuminen seinästä joko ovilevyn tai listojen kontrastin avulla.)

Wc-tiloissa pesualtaita on asennettu eri korkeuksille.

Leikkikeittiön kalustuksessa ei ole otettu huomioon esteettömyyttä.

Päiväkodin tiloissa on erikorkuisia istuimia.

Lepotiloissa sängyt ovat siirrettävissä ja niiden läheisyyteen on mahdollista järjestää vapaata tilaa apuvälineiden käyttöä ajatellen.

WC- JA PESUTILAT

Päiväkodin tiloissa ei ole esteetöntä wc:tä. Sekä lasten että henkilökunnan käytössä tulee olla esteetön wc-tila. Henkilökunnan wc:t ovat ahtaita. Osa peileistä on sijoitettu korkealle pesualtaan yläpuolelle. Samoin vaatekoukut on sijoitettu ylös.

Lasten puolella wc-tilat ovat yhteiset tytöille ja pojille. Isompien lasten puolella tilassa on omat pienet kopit antamassa yksityisyyttä. Pesualtaita on eri korkeuksilla. Pesualtaita on eri korkeuksilla. Myös isompien lasten puolella oli yksi pienempi ja matalampi wc-istuin. Isompien lasten puolella olevaan suihkukaappiin on korkeusero.

RYHMÄ- JA LEPOTILAT

Ryhmätiloihin johtavissa ovissa on kohtalaisen matalat kynnykset. Kynnykset hankaloittavat kuitenkin toimimista (esim. ruokakärryjen kuljetus). Leikkivälineissä ja kalusteissa on huomioitu lasten mitoitus. Tiloissa on erikorkuisia pöytiä ja säädettäviä tuoleja. Ikkunat on sijoitettu riittävän matalalle, jotta ulos näkeminen on mahdollista lapsille, lyhytkasvuksille ja pyörätuolin käyttäjille.

Kirjaston nykyinen sijainti puuverstaassa on huono muun muassa pölyn ja huonon sisäilman vuoksi.

Kalusteet

Päiväkodin tiloissa on leikkikeittiö. Sen kalustuksessa ei ole otettu huomioon esteettömyyttä.

Lepotiloissa sängyt ovat siirrettävissä ja niiden läheisyyteen on mahdollista järjestää vapaata tilaa apuvälineiden käyttöä ajatellen.

Nykyisissä kaapeissa on teräviä kulmia, joista osaan on kiinnitetty pehmusteita. Kaapit ovat myös epäkäytännöllisiä. Hyllyjä ja laatikoita ei ole mitoitettu niissä säilytettävälle tavaroille.

Isompien lasten puolella pidetään korkeussäädettävistä ergo-tuoleista, joiden myötä lapset voivat syödä ja työskennellä normaalikorkuisten pöytien ääressä. Samat tuolit eivät kuitenkaan sovellu pienimmille lapsille. Ne kaatuvat helposti ja lapset pystyvät nousemaan niissä seisomaan. Ergo-tuolien pussia "pienentäjiä" pidettiin myös epäonnistuneina. Selän taakse asetettava puupala, jolla pieninkin lapsi voi käyttää tuolia, tekee jalkojen pujottamisesta lähes mahdotonta ja jopa kivuliasta. Syöttötuoleihin toivottiin hakasia, joilla ne saisi kiinnitettyä pöytään kaatumisen estämiseksi.

Henkilökunta toivoo, että päiväkotiin valitaan kulmistaan pyöristettyjä kalusteita. Kaappien valinnassa tulee huomioida päiväkodissa käytettävien lelujen ja askartelutarvikkeiden koko ja määrä.

Henkilökunnan keittiö- ja ruokailutilassa ei ole otettu huomioon esteettömyyttä.

Työhuoneen kalusteet ovat säädettäviä ja vapaata tilaa on riittävästi myös apuvälineiden käyttöä ajatellen.

Neuvottelutila on ahdas.

HENKILÖKUNNAN TILAT

Henkilökunnan tilat tulee suunnitella niin, että myös liikkumis- ja toimimises-teiset ihmiset voivat työskennellä päiväkodissa.

Henkilökunnan keittiössä (toimii samalla ruokailutilana) ei ole otettu huomioon tilan esteetöntä käyttöä. Oviaukko on kapea. Pesualtaan ja liedien ääreen ei ole mahdollista päästä pyörätuolilla. Yläkaapit on asennettu korkealle, jopa seisovaa käyttäjää ajatellen. Kalusteiden sijoittelu tekee tilasta ahtaan ja liikkuminen apuvälineillä on hankalaa.

Henkilökunnan pukeutumistila on paikoitellen ahdas, erityisesti apuvälineillä liikkumista ajatellen. Tilassa on penkkejä pukeutumisen helpottamiseksi. Penkit on sijoitettu lokerokaappien eteen, mikä hankaloittaa ulottumista. Osa lokerokaapeista on helpommin saavutettavissa myös pyörällisellä apuvälineellä, mutta ulottuminen kaapin sisälle (esim. vaatekoukut) on pyörätuolista käsin hankalaa. Kartoitustilanteessa tila oli hämärä. Lokerokaappien avaimet ja tiukat lukot ovat hankalat esim. reumatikoille. Kaappien numeroinneissa tulee ottaa huomioon selkeät kontrastit.

Päiväkodin henkilökunnan käytössä on toimistohuone ja pieni huoneti-la neuvotteluun. Oviaukot ovat kapeita ja ovesa on matalat kynnykset. Toimistohuoneessa on riittävästi vapaata tilaa liikkumiseen apuvälineiden kanssa. Neuvotteluun tarkoitettu huoneti-la on erittäin ahdas.

RUOKAPALVELUN TILAT

Päiväkodin lapset ruokailevat ryhmätiloissa. Ruokapalvelun tiloja ei tässä yhteydessä kartoitettu tarkemmin.

Keittiön sisäänkäynnillä olevaan tasoeroon tarvitaan luiska sekä liikkumisen, että tilausten toimittamisen helpottamiseksi.

KUUNTELUYMPÄRISTÖ

Päiväkodin arki on äänekäs. Lasten innostuessa leikkimään melutaso nousee sellaiseksi, että henkilökunnan on ohjeita antaakseen korotettava ääntä. Suurimpana syynä meluun pidetään liian suuria ryhmäkokoja.

Päiväkodin tiloissa ei ole käytössä induktiosilmukkaa eikä muita kuulon apuvälineitä. Pienten lasten puolella ilmastointilaitte aiheuttaa melua, mikä huonontaa kuunteluolosuhteita. Tiloihin on asennettu akustisia levyjä helpottamaan tilannetta. Piha-alueella erityisesti pienten lasten puoli on alttiina liikenteen melulle.

Päiväkotiin tulee asentaa kiinteä induktiosilmukka kokoontumistiloihin ja niihin tiloihin, joissa pidetään neuvotteluja ja vanhempainiltoja.

OPASTEET

Opasteet ovat puutteellisia sekä ulko- että sisätiloissa. Opasteiden sijoituksessa tulee huomioida lasten mitoitukset ja symbolien käyttö tekstin lisäksi.

Ainakin wc-tilat ja henkilökunnan tilat tulee varustaa opastein. Tilojen opasteet tulee sijoittaa oven viereen, sen aukeamispuolelle, ei ovilevyyn. Sopiva sijoituskorkeus (täysikasvuisen henkilön silmäkorkeus) on 1400-1600 mm. Lapsille suunnatut opasteet tulee sijoittaa matalammalle, jolloin sopiva sijoituskorkeus on noin 1000 mm.

Hälytysjärjestelmä

Palohälytys annetaan äänimerkinä. Hälytykseen tulee liittyä myös valo-merkki. Päiväkodin henkilökunta on saanut koulutusta pienten lasten kanssa toimimisesta palotilanteessa.

